

Sigorta Acenteleri Yönetmeliği

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak, Tanım ve Kısaltmalar

Amaç ve kapsam

MADDE 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, sigorta acenteliği yapacak gerçek ve tüzel kişilerin niteliklerine ve faaliyetlerine dair usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Yönetmelik, acentelerin niteliklerine, kuruluşlarına, faaliyetlerine, tesis edecekleri teminatlara, tutacakları defter, belge ve kayıt düzeni ile yapamayacakları işlere ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2

(1) Bu Yönetmelik, 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 23 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3

(1) Bu Yönetmelikte yer alan,

- Acente: 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (I) bendinde tanımlanan gerçek veya tüzel kişi sigorta acentesini,
- İcra komitesi: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdindeki Sigorta Acenteleri İcra Komitesini,
- Kanun: 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununu,
- Levha: Sigorta acenteleri için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından düzenlenecek faal olarak çalışanlara ilişkin kayıtları gösterir Levhayı,
- Müşteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,
- Sigorta şirketi: Türkiye'de kurulmuş sigorta şirketi ile yurt dışında kurulmuş sigorta şirketinin Türkiye'deki teşkilâtını,
- Teknik personel: Acenteler ile Kanunun 23 üncü maddesinin onuncu fıkrasında belirtilen kurumlarda sigortacılık işlemlerini yapan, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdinde tutulan listede kayıtlı ve kayıtlı olduğuna dair belge olarak kendisine kimlik verilen yetkilendirilmiş yönetici veya kadrolu personeli,
- TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğini,
- Oda: Ticaret ve Sanayi, Ticaret Odalarını,
- Uygunluk belgesi: Müsteşarlıkça, Levhaya kaydı uygun görülen acenteler için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine gönderilen Kanunun 23 üncü ve geçici 7 nci maddesinde belirtilen belge niteliğindeki yazıyı,
- Yetkili: Sigorta acentelerinin yönetim ve denetiminde bulunan kişiler ile acenteler adına imza atmaya yetkili olanları, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Acentelerin Kuruluş ve Faaliyet Esasları

Gerçek ve tüzel kişi acentelerde aranılan nitelikler

MADDE 4

(1) Acentelik faaliyetinde bulunacak gerçek kişilerde aşağıdaki nitelikler aranır:

- Türkiye'de yerleşik olması,
- Medeni hakları kullanma ehliyetine sahip olması,
- Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinin dört numaralı alt bendinde belirtilen suçlardan hüküm giymemiş veya ceza almamış olması,
- İflas etmemiş ve konkordato ilan etmemiş olması,
- Teknik personel vasıflarını taşıması,
- Asgari malvarlığı şartını yerine getirmiş olması,
- Fiziksel, teknik ve idari altyapı ile insan kaynakları bakımından yeterli olması,

(2) Acentelik faaliyetinde bulunacak tüzel kişilerde aşağıdaki nitelikler aranır:

- Merkezlerinin Türkiye'de bulunması,
- İflas etmemiş ve konkordato ilan etmemiş olması,
- Asgari sermaye şartının yerine getirilmiş olması,
- Fiziksel, teknik ve idari altyapı ile insan kaynakları bakımından yeterli olması.

(3) Acentelik faaliyetinde bulunacak tüzel kişilerin yetkililerinde, gerçek kişi ortaklarında ve tüzel kişi ortaklarının yetkililerinde aşağıdaki nitelikler aranır:

- Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinin dört numaralı alt bendinde belirtilen suçlardan hüküm giymemiş veya ceza almamış olması,
- İflas etmemiş ve konkordato ilan etmemiş olması,

(4) Acentelik faaliyetinde bulunacak tüzel kişilerin tüzel kişi ortaklarında iflas etmemiş ve konkordato ilan etmemiş olması şartı aranır.

(5) Acentelik faaliyetinde bulunacak tüzel kişi yetkililerinden şirketi sigorta işlemleri bakımından temsil ve ilzama yetkili olanların birinci fıkranın (e) ve (f) bentlerinde sayılanlar hariç diğer nitelikleri taşıması gerekir.

(6) Sözleşme yapma veya prim tahsil etme yetkilerine sahip gerçek kişi acenteler ile tüzel kişiliği haiz acentenin müdürünün veya bu unvanı taşımasa bile fiilen bu görevi yerine getiren kişilerin birinci fıkranın (d), (e) ve (f) bentlerinde sayılanlar hariç diğer nitelikleri taşıması, ayrıca en az dört yıllık yükseköğretim kurumlarından veya en az iki yıllık aktüerya, pazarlama, risk yönetimi ve sigortacılık ile ilgili yüksek okullardan mezun olması ve iki yıllık mesleki deneyimi kazanmış olması gerekir.

Uygunluk belgesi, Levhaya kayıt ve duyuru

MADDE 5

- (1) Sigorta acenteliği yapacak gerçek veya tüzel kişilere Levhaya kayıt öncesi Müsteşarlıkça verilecek uygunluk belgesi için, düzenleniş tarihleri son altı aydan eski olmamak kaydı ile Ek:1 ila Ek:7'de belirtilen bilgi ve belgeler aranır.
- (2) Acentelerce uygunluk belgesi almak için başvuru TOBB tarafından görevlendirilecek odalara yapılır. Uygunluk belgesi için gerekli belgelerden oda bünyesinde bulunanlar acentelerden ayrıca talep edilmez.
- (3) Başvuru sırasında istenilen bilgiler, ayrıca elektronik ortamda kaydedilir.
- (4) Belgeleri tamamlanmış olan acentelerin talepleri TOBB tarafından Müsteşarlığa intikal ettirilir. Müsteşarlıkça yapılacak değerlendirmede durumu uygun görülenler Levhaya kaydedilmek üzere TOBB'a bildirilir. Bu bildirim, bildirim konu acenteler bakımından uygunluk belgesi niteliğindedir.
- (5) Uygunluk belgesi alan ve TOBB internet sitesinde liste halinde duyurulan acenteler, Levhaya kayıt olmak için en geç altı ay içinde TOBB'a başvuruda bulunur.
- (6) Gerekli tüm bilgi ve belgeleri tamamlanarak Levhaya kaydedilen acenteler TOBB internet sitesinde duyurulur. Bankalar, özel kanunla kurulmuş ve kendilerine sigorta acenteliği yapma yetkisi tanınan kurumlar

MADDE 6

- (1) Bankalar hariç Kanununun 23 üncü maddesinin onuncu fıkrasında belirtilen kurumlar sigorta acenteliği yapılan bölümü ve sigorta işlemlerinden sorumlu bir teknik personeli belirlemek, ayrıca yeter sayıda teknik personel çalıştırmak zorundadır.
- (2) Bankalar, Genel Merkezlerinde sigortacılık işlemlerinden sorumlu bir personeli TOBB'a bildirir, ayrıca sigorta acenteliği yapan tüm şubelerinde teknik personel niteliklerini haiz en az bir personeli belirler. Bu personele verilecek ve Müsteşarlıkça belirlenecek eğitim, bankalar ile işbirliği yapılarak eğitimcilerin eğitimi suretiyle sağlanabilir.

Mesleki sorumluluk sigortası

MADDE 7

- (1) Acenteler, mesleki faaliyetlerinden dolayı sigortalılarına verebilecekleri zararlara karşı mesleki sorumluluk sigortası yaptırmak zorundadır.
- (2) Mesleki sorumluluk sigortasının, beher tazminat talebi için teminatı en az 10.000 YTL ve bir yıl boyunca tüm tazminat talepleri için teminatı en az 100.000 YTL olmak üzere yaptırılması gerekmektedir.
- (3) Acenteler, sigorta şirketleri ile yaptıkları acentelik sözleşmesini takiben en geç bir ay içerisinde mesleki sorumluluk sigortasını yaptırarak, bu hususta elektronik ortamda TOBB'a veya uygunluk belgesi başvurusunda bulunduğu odaya bildirimde bulunur. Mesleki sorumluluk sigortası olmaksızın acentelik faaliyetinde bulunulamaz.
- (4) Mesleki sorumluluk sigortasının asgari miktarı her yıl Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Tüketici Fiyatları Endeksi yıllık artış oranını aşmamak kaydıyla Müsteşarlıkça artırılabilir.

Asgari sermaye

MADDE 8

- (1) Tüzel kişi acenteler için asgari sermaye miktarı şirket türüne göre Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca belirlenen tutardan az olmamak kaydıyla 25.000 YTL'dir. Gerçek kişilerin beyan edecekleri mal varlıkları bu miktarın altında olamaz. Bu tutar acentelerce aracılık edilen yıllık prim tutarının %4'ünden aşağı olamaz.
- (2) Aracılık edilen yıllık prim tutarı, yıl sonları itibariyle hesaplanır. Acenteler aracılık ettikleri yıllık prim tutarlarını en geç takip eden yılın şubat ayı sonuna kadar elektronik ortamda TOBB'a veya uygunluk belgesi başvurusunda bulunduğu odaya bildirirler. İlave sermaye ihtiyacının ortaya çıkması halinde, eksik kalan sermaye en geç yıl sonuna kadar tamamlanır. Sermaye açığını kapatmayan acenteler, bu açığı kapatana kadar acentelik faaliyetinde bulunamazlar.

Teminat

MADDE 9

- (1) Sigorta şirketlerinin faaliyetleri nedeniyle acentelerinden isteyebilecekleri teminatın miktarı ve koşulları taraflar arasında serbestçe belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Acentelik Yetkileri, Sigorta Poliçeleri, Hesap Mutabakatı ve Bilgi Kayıtları

Acentelik yetkilerinin tescil ve ilanı

MADDE 10

- (1) Acentelere verilecek acentelik yetkisi ile sözleşme yapma ve/veya prim tahsil etme yetkilerine ve bu yetkinin verilmeyeceği acentelerin hangi yetkili acentelere bağlı bulunacaklarına dair hususların kapsam ve sınırı sigorta şirketlerince, usulü dairesinde tescil ve ilanını müteakip onbeş iş günü içinde Levhaya işlenmek üzere TOBB'a bildirilir.
- (2) İcra Komitesi tarafından, yerleşim birimleri bazında; en küçük birim olarak taşrada köy, şehirlerde ise mahalle muhtarlıkları seviyesinde yetkili ve yetkisiz acentelerle ilgili listeler oluşturulabilir. Yeterli sayıda yetkili acentenin

bulunduğu yerleşim birimlerinde İcra Komitesi'nin önerisi üzerine, Müsteşarlıkça yetkisiz acentelerin faaliyetleri kısıtlanabilir veya kaldırılabilir.

Sözleşme yapma veya prim tahsil etme veya acentelik yetkilerinin kaldırılması

MADDE 11

(1) Acentelerin sözleşme yapma veya prim tahsil etme yetkilerinin kaldırılması hususu sigorta şirketlerince usulü dairesinde tescil ve ilan olunur.

(2) Sigorta şirketlerince, acentelik yetkilerinin kaldırılması, acentelik sözleşmelerinin sona ermesi veya acenteler hakkında dava açılması, soruşturma ve kovuşturma başlatılması halleri gerekçeleriyle birlikte, en geç üç iş günü içinde sigorta şirketleri tarafından, Levhaya işlenmek üzere, TOBB'a ve ilgili acenteye bildirilir.

(3) Mahkeme kararıyla kesinleşmiş prim borcu nedeniyle acentelik yetkileri kaldırılanlara, bu borçları ödenmedikçe, sigorta şirketlerince prim tahsil etme yetkisi verilemez.

(4) Müsteşarlıkça yapılan inceleme veya denetim sonucunda, Kanunun 32 nci maddesi hükümlerine uygun hareket etmediği tespit edilen acentelerin, acentelik faaliyetleri Müsteşarlıkça altı aya kadar geçici olarak durdurulabilir. Geçici durdurmayı takip eden iki yıl içinde aykırılığın tekrarı halinde acentenin faaliyetleri Müsteşarlıkça tamamen durdurulur ve kaydı Levhadan silinir.

(5) Bir daha acentelik yapamayacaklarına karar verilenler TOBB'da ayrı bir liste halinde tutulur.

(6) Bu maddede sıralanan tüm hususlar ilgili acentenin Levha kayıtlarına işlenir.

Sigorta poliçelerinin düzenlenmesi ve primlerinin tahsili

MADDE 12

(1) Sigorta poliçelerinde yetkili acentenin unvanı ve Levha numarası ile işlemi yapan teknik personelin adı, soyadı, kayıt numarası ve imzasının açık olarak yer alması zorunludur.

(2) Sigorta şirketlerince yetkilendirilmemiş acenteler prim tahsilatı yapamaz.

(3) Sigortalı tarafından yetkili acenteye yapılan ödeme sigorta şirketine yapılmış sayılır. Sigorta şirketlerince acenteye yapılan ödeme hak sahibi tarafından tahsil edilmedikçe yapılmış sayılmaz.

(4) Sigorta poliçelerinin düzenlenmesine ve primlerin tahsil edilmesine ilişkin usul ve esaslar sigorta şirketi ile acente arasında akdedilen acentelik sözleşmesinde açıkça belirtilir.

Acente komisyonları

MADDE 13

(1) Sigorta branşları itibarıyla uygulanacak komisyonlar, sigorta şirketleri ve acenteleri arasında serbestçe belirlenir. Ancak, komisyonlara ilişkin olarak ilgili mevzuatında özel hükümler bulunan sigortalarda kendi hükümleri geçerlidir.

(2) Sigorta şirketleri ile acenteler arasında yapılacak acentelik sözleşmelerinde komisyonun genel çerçevesi belirlenir. Sözleşmede belirlenmemiş bulunan komisyon ve ek komisyonlar ile ilgili esaslar ise sigorta şirketlerince acentelere duyurulur.

Hesap mutabakatı

MADDE 14

(1) Acentelerin hesap ve kayıt düzeninin, şirketler ile ilgili hesaplarda üçer aylık dönemler itibarıyla mutabakat sağlayacak şekilde oluşturulması gerekir.

(2) Acenteler ve sigorta şirketleri kendi aralarındaki ilgili hesaplarda, üçer aylık dönemler itibarıyla hesap mutabakatlarını sağlamak zorundadırlar.

Unvan, ilan, reklam, afiş ve pano

MADDE 15

(1) Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde acenteler, unvanlarında sigorta ifadesi ile birlikte acentelik veya aracılık ifadelerinden birini kullanmak zorundadır. Acenteler, sigorta şirketlerine ve sözleşme yaptırmak isteyenlere yanıltıcı bilgi ve belge veremezler. Acenteler, unvanlarını acentelik fonksiyonlarını gizleyecek şekilde ve unvanlarında sigorta şirketi olarak faaliyet gösterdikleri anlamını taşıyacak ifadeler kullanamazlar.

(2) Acenteler, Levha kayıt numarasını içeren bir plakayı işyerlerinin giriş bölümünde ve gözle görünür şekilde asmak zorundadır. Bu plakanın şekli Müsteşarlığın uygun görüşü ile İcra Komitesince belirlenir.

(3) Acentelerin faaliyet gösterecekleri başka bir adresteki şubeleri acente ile aynı unvanı taşımak zorundadır. Acenteler şubelerine ilişkin bilgileri şube tesisinden itibaren en geç onbeş iş günü içinde Levha bilgilerine ilave ettirirler. Şubelerin antet, afiş, reklam ve tabelalarında acente unvanına yer vermeleri zorunludur.

Değişikliklerin bildirilmesi

MADDE 16

(1) Acenteler, bu Yönetmelikte aranılan niteliklerinde ortaya çıkabilecek değişiklikleri elektronik ortamda TOBB'a veya uygunluk belgesi başvurusunda bulunduğu odaya; sigorta şirketleri ise, acentelere verecekleri yetkilere ilişkin değişiklikleri, değişikliği takiben en geç üç iş günü içinde, Levhaya işlenmek üzere TOBB'a bildirir.

Bilgi kayıtları ve kayıtlara erişim

MADDE 17

(1) TOBB nezdinde tutulan Levhaya ilişkin bilgiler ve bilgilere dışarıdan erişim tanınacak yetkili kullanıcılar ve erişebilecekleri kayıtların içeriği ile erişim şekli TOBB'un görüşü alınarak Müsteşarlıkça belirlenir. Elektronik ortamda TOBB'a veya odalara bildirim yapılmasına ilişkin usuller TOBB tarafından belirlenir.

(2) Acentelere Müsteşarlık talimatları ile İcra Komitesince gerekli görülen karar ve duyuruların iletilmesi için TOBB tarafından gerekli tedbirler alınır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Teknik Personel, Eğitim ve Kimlik

Teknik personel

MADDE 18

(1) Sigorta ürünlerinin, acenteler tarafından pazarlanması, bilgilendirme ve satış işlemleri yalnızca acentelerin teknik personeli tarafından yapılabilir.

(2) Teknik personel olmak için aşağıdaki şartlar aranır:

a) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (d), (e) ve (f) bentlerinde sayılanlar hariç diğer niteliklerin taşınması,

b) En az lise veya dengi okul mezunu olması,

c) Sigortacılıkla ilgili kurum veya kuruluşların meslekle ilgili bölümlerinde en az iki yıl mesleki deneyim kazanılmış olması. Ancak, en az 2 yıllık aktüerya, pazarlama, risk yönetimi ve sigortacılık ile ilgili yüksek okullardan veya dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olanlarda bu şart aranmaz.

(3) Acenteler teknik personeline ilişkin bilgileri, kaydedilmek ve bu personelin kayıt numarası ve kimliklerini almak üzere elektronik ortamda TOBB'a veya uygunluk belgesi başvurusunda bulunduğu odaya bildirir.

(4) Gerçek kişi acenteler ve tüzel kişi acente yöneticileri ile müdürünün veya bu unvanı taşıyorsa bile fiilen bu görevi yerine getirenlerin teknik personel unvanını taşıması gerekir.

(5) Teknik personelin poliçe satışı sırasında sigortalıya hangi acenteye bağlı olarak çalıştıklarını açıkça belirtmeleri, yapacakları tanıtımlarda ve bilgilendirme notlarında bağlı oldukları acentenin unvanını yazmaları gerekmektedir.

(6) Teknik personelin yaptığı işlemlerden dolayı üçüncü kişilere verecekleri zararlardan bağlı oldukları acenteler sorumludur.

(7) Hayat sigortalarında görev yapacak teknik personel hakkında ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

(8) Lise ve dengi okul mezunu olup, teknik personel olmak için diğer gerekli nitelikleri taşıyan, ancak deneyim şartı bulunmayanlar yardımcı teknik personel unvanı ile işe başlatılabilirler. Yardımcı teknik personele en az altı ay çalışması ve esasları Müsteşarlıkça belirlenecek temel sigortacılık bilgileri sınavını kazanması kaydı ile sigorta işlemleri yapma yetkisi verilebilir. Yardımcı teknik personel iki yıllık çalışma süresini doldurduğu takdirde teknik personel unvanını kazanır ve acenteler bu personeli sürelerinin dolmasını takiben en geç yirmi gün içinde kaydedilmek, kayıt numarası ve kimlik almak üzere elektronik ortamda TOBB'a veya uygunluk belgesi başvurusunda bulunduğu odaya bildirir.

Teknik personel eğitimi

MADDE 19

(1) Teknik personel, tarihi ve programı Müsteşarlıkça üç ay önceden duyurulacak ve en az üç yılda bir beş iş gününü geçmemek üzere verilecek eğitime tabi tutulur. Verilecek eğitimlerin Kanununun 31 inci maddesinde belirtilen Sigortacılık Eğitim Merkezi tarafından yapılması esastır. Elektronik ortamda eğitim verilmesi de mümkündür. Müsteşarlık gerek görülen hallerde bu eğitimlerin yapılması amacıyla yurt içindeki veya yurt dışındaki kurum, kuruluş, meslek örgütleri veya üniversitelerden yararlanabilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen eğitimi süresi içerisinde almamış olan teknik personelin faaliyeti bu eğitimi tamamlanıncaya kadar durdurulur.

Kimlik

MADDE 20

(1) Teknik personelin kimlikleri uygunluk belgesi başvurusunda bulunduğu oda tarafından verilir. Odalar, bu hizmet için TOBB tarafından belirlenecek bir ücret alabilir. Kimliklerin şekli ve içeriği, verilmesi ve geri alınmasına ilişkin usul ve esaslar İcra Komitesince belirlenir ve Müsteşarlığın onayı ile uygulamaya konulur.

(2) Kimliği olmayanlar ile kimliği olup ibraz edemeyenler sigorta sözleşmelerine aracılık yapamazlar.

(3) Acentelik sözleşmesinin feshi halinde veya teknik personelin iş akdinin sona ermesi veyahut yetki kaldırılması durumlarında, acenteler keyfiyeti en geç üç iş günü içinde uygunluk belgesi başvurusunda buldukları odaya bildirirler ve verilen kimlikleri ilgili odaya iade ederler. İade edilmeyen kimliklerden acenteler sorumludur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Halen faal olan gerçek kişi acenteler ve tüzel kişi acente yöneticisi ile poliçe düzenlemekle görevli personel

GEÇİCİ MADDE 1

(1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce faaliyet gösteren acenteler, en geç 31/12/2008 tarihine kadar durumlarını bu Yönetmeliğe uygun hale getirmek zorundadırlar.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla faal olarak acentelik yaptıklarını kanıtlayan;

a) Gerçek kişi acenteler ile tüzel kişi acente yöneticisi ve poliçe düzenlemekle görevli personelinde, 18 inci maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde aranan lise veya dengi okulu mezunu olma,

b) Sözleşme yapma veya prim tahsil etme yetkilerine sahip gerçek ve tüzel kişi acente yöneticilerinde 4 üncü maddenin altıncı fıkrasında aranan en az iki yıllık aktüerya, pazarlama, risk yönetimi ve sigortacılık ile ilgili yüksek okullardan veya dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olma,

şartları aranılmaz. Diğer şartları taşımaları halinde teknik personel kimliği verilecek bu kişiler, 31/12/2009 tarihine

kadar 19 uncu maddede belirtilen eğitimi tamamlamadıkları takdirde faaliyetleri durdurulur ve eğitimi alana kadar faaliyette bulunamazlar.

Bankaların acentelik yapan şubelerindeki teknik personel

GEÇİCİ MADDE 2

(1) Bankalar, acentelik yapan şubelerinin dörtte birinde 2008 yılı sonuna kadar olmak üzere, takip eden üç yıl içinde her yıl en az dörtte birini tamamlamak suretiyle 2011 yılı sonuna kadar tüm şubeleri için teknik personel niteliklerini haiz en az bir kişi olmak üzere yeterli personel istihdamını sağlarlar.

Yürürlük

MADDE 21

(1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22

Bu Yönetmelik hükümlerini Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yürütür.

Yayımlandığı Resmi Gazete: 14.04.2008 – 26847

Yayımlayan Kurum: Başbakanlık (Hazine Müsteşarlığı)